

Nieuwsflits 21

Mei 2024

Redactie: Sonja Rexwinkel
en Berend Enserink

Bestemd voor: vrijwilligers en “Vrienden van het museum”

In deze flits kunt u het jaarverslag 2023 lezen

1. Het bestuur

Het bestuur van Stichting Grenslandmuseum bestaat in 2022 uit 7 personen en komt negen maal bij elkaar.

Voor Jannie Obbink is in november haar eerste vierjarige termijn vol. Gelukkig stemt zij in met de herbenoeming voor een tweede bestuursperiode.

Helaas meldt Arnold Betting in juni dat hij zijn lidmaatschap van het bestuur opgeeft. Op de vrijwilligersmiddag in november wordt hem een afscheidscadeau overhandigd. Arnold blijft huismeester van het museum en coördinator van de klusgroep. Een omvangrijke taak.

Erik de Vries wordt in november benoemd als nieuw bestuurslid.

Het bestuur wordt gevormd door:

Marijke Verschoor-Boele	-	voorzitter
Theo Diepenbroek	-	penningmeester
Berend Enserink	-	secretaris
Jannie Obbink	-	bestuurslid
Sonja Rexwinkel	-	bestuurslid
Eppie Blaauw	-	bestuurslid
Arnold Betting (t/m juni 2023)	-	bestuurslid/ huismeester
Erik de Vries (vanaf nov. 2023)	-	bestuurslid

2. Voorbereiding museumjaar 2023

In de wintermaanden worden diverse werkzaamheden verricht in het museum. De vloerbedekking in de entree en de Rijkskamer wordt vervangen. Beide ruimten worden geschilderd, zichtbare leidingen weggewerkt en elektrische aansluitpunten gecreëerd.

In de Rijkskamer wordt de expositie “60-jaar Vrijdagmarkt Dinxperlo” voorbereid door de marktcommissie o.l.v. Henk-Jan Freriks en Ben Maandag. Op een scherm is een videofilm te zien over de markt.

De entree wordt heringericht. Enkele leden van de klusgroep verlengen de balie. Een mooi zitje en een baliestoel geven de entree een moderne uitstraling.

In de laatste week van maart wordt het museum grondig schoongemaakt.

3. Opening museum

foto: Frans Vinkenvleugel

Regen en wind belemmeren op 31 maart de geplande opening in de buitenlucht van de expositie “60 jaar Vrijdagmarkt Dinxperlo”. Noodgedwongen vindt de opening in de vernieuwde entree van het museum plaats. Burgemeester Stapelkamp knipt een geïmproviseerd lint door en bewondert, samen met genodigden, de expositie. Marktmeester Henk Jan Freriks en Judith Vos, de voorzitter van de markt, begeleiden hem daarbij. De unieke videofilm met beelden over het heden en verleden van de markt, samengesteld door Lex Schellevis, trekt de aandacht. Na de opening is het tijd voor een drankje en een hapje. Regelmatig druppelen de marktkoopliden binnen om hun tentoonstelling en de vernieuwde entree te bekijken.

4. Openingstijden

In de maanden mei, juni, juli en augustus is het museum geopend van dinsdag t/m zaterdag van 10.30 tot 16.30 uur. Zondag van 13.30 t/m 16.30 uur.

April, september en oktober van 13.00 t/m 16.30 uur.

Dankzij de inzet van de vijftwintig gastheren en gastvrouwen lukt het om het museum 726 uur open te stellen.

5. Toegangspreis

De toegangsprijs voor volwassenen wordt gehandhaafd op € 5,00.

De toegangsprijs voor kinderen blijft € 1,00. Een rondleiding kost € 10,00 per gids.

6. Overzicht bezoekers

Aantal rondleidingen: 21 (vorig jaar 14)

Bezoekers museum: 1670 (vorig jaar 1438)

Bezoeken website: 30.161 (+ 3571) waarvan 19.754 (+ 4308) unieke bezoekers.

Toplanden: Nederland, Verenigde Staten, Rusland, Duitsland, Japan, Frankrijk en Groot-Brittannië. Conclusie: ook in 2023 wordt onze website steeds vaker bekeken.

Aantal volgers op Facebook: 550 (+46). Op Instagram: 126 (+2)

7. Exploitatie over 2022

Ook in 2023 wordt geïnvesteerd in de modernisering van het museum. Zoals beschreven in paragraaf 2, betreft dit vooral de entree.

De vernieuwingen zijn alleen mogelijk door de donaties van “de Vrienden van het Museum”.

Vanwege de sterk gestegen kosten voor gas en elektriciteit lukt het niet om de jaarrekening 2023 positief af te sluiten. Er is een klein tekort. Gelukkig biedt de algemene reserve soelaas.

8. Giften en subsidies

Naast de jaarlijkse subsidie van de gemeente Aalten en de donaties van de “Vrienden van het Museum” ontvangt het Grenslandmuseum eind 2023 een energiesubsidie van de gemeente Aalten.

Meer leden van de Rabobank stemmen tijdens de Rabobank Clubkas Campagne op het Grenslandmuseum. De stemmen zorgen voor een welkome toekenning van € 368,08.

9. Vrijwilligers

Het Grenslandmuseum kan alleen bestaan dankzij de enthousiaste inzet van vrijwilligers. Het bestuur is zich daarvan duidelijk bewust en is voortdurend alert op de werving van nieuwe vrijwilligers. Het aantal vrijwilligers blijft dit jaar vrijwel constant: 36

Op 10 juni 2023 bereikt ons het droevige bericht dat Georg Klaassen is overleden. Georg is lange tijd vrijwilliger geweest. Zijn inzet en zijn betrokkenheid bij het Grenslandmuseum was groot. Een grote afvaardiging van het bestuur en de vrijwilligers is bij zijn afscheid geweest. Zijn weduwe en zijn kinderen hebben ons een berichtje gestuurd dat hen dit goed gedaan heeft. Op 20 augustus overlijdt plotseling Jaap Drok. Oud- douaneman en jarenlang een zeer gewaardeerd vrijwilliger. In herinnering blijft het interview van Radio Gelderland met hem in november 2020.

De Startbijeenkomst voor de vrijwilligers vindt plaats op 28 maart 19.00 uur in het Kerkelijk Centrum. Na een hartelijk welkom worden huishoudelijke zaken besproken. Daarna schetst Berend Enserink de totstandkoming van het nieuwe paneel "Markt 3/ Grenslandmuseum" en de bijbehorende vitrine. Alle vrijwilligers ontvingen per mail uitgebreide formatie over de historie van het gebouw. Vervolgens stipt de huismeester, Arnold Betting, enkele praktische huishoudelijke veranderingen aan en is het tijdstip aangebroken om de veranderingen in het museum met eigen ogen te gaan bekijken.

Op zaterdag 25 november komen vele vrijwilligers naar de zaal achter de St. Michaelskirche in Suderwick, om het museumjaar 2023 op een gezellige wijze af te sluiten. Koffie, thee, koek en drankjes staan klaar. De voorzitter heet alle vrijwilligers hartelijk welkom. Zij schetst in het kort de belangrijkste gebeurtenissen van het afgelopen museumjaar en vertelt over de plannen voor het komende museumjaar. Van oud-bestuurslid Arnold Betting wordt afscheid genomen. Bestuurslid Erik de Vries overhandigt hem een cadeau. Daarna is het tijd voor het buffet en staat het elkaar ontmoeten centraal.

10. Expositie(s) in 2023

De basisexpositie is uitgebreid met een paneel over de historie van het pand Markt 3. In een bijbehorende vitrine zijn originele objecten te zien uit de winkel van Rijks.

Beide objecten staan in de entree.

Op de zijmuur van de entree exposeert Marianne Bellenhaus uit Borken enkele schilderijen en objecten. Titel van deze expositie: "Grenzen overwinnen".

In de Rijkskamer kunnen bezoekers de expositie "60 jaar Vrijdagmarkt-Dinxperlo" bekijken.

11. PR-activiteiten

De website, Facebook en Instagram worden steeds meer gebruikt. Regelmatig worden deze media up-to-date gehouden.

In 2023 stelt de redactie twee nummers van "De Nieuwsflits" samen. De nummers worden per email verspreid onder de vrijwilligers en de "Vrienden van het Grenslandmuseum". Ze zijn ook te raadplegen op onze website.

De weekbladen "De Band" en "Aalten Vooruit" plaatsen enkele uitgebreide artikelen over het Grenslandmuseum.

De landelijke krant "De Telegraaf" publiceert op 16 augustus een uitvoerig artikel over het museum. Onder de kop "Leven op de grens" beschrijft journalist Roy Klopper het leven in Dinxperwick aan beide zijden van de grens. De wervingsfolder van het museum wordt herdrukt in een oplage van 5000 stuks.

12. Nieuw Beleidsplan 2023-2028

In de loop van 2023 staat een nieuw beleidsplan voor de jaren 2023-2028 meerdere keren op de agenda van het bestuur. De secretaris heeft een eerste ontwerp geschreven. Hij heeft getracht een plan te schrijven, dat aansluit bij wat praktisch haalbaar is.

Jaarlijks wordt het plan geactualiseerd middels het opstellen van een activiteitenlijst.

In november wordt het plan vastgesteld en in januari 2024 in samenvatting in "Nieuwsflits 20" ter kennis gebracht aan alle vrijwilligers en "Vrienden van het Museum".

Het plan is ook op onze website te vinden.

13. Vertegenwoordigingen

In 2023 wordt het Grenslandmuseum basispartner van de Stichting Achterhoek Toerisme.

Hoewel de bijdrage fors is, biedt het partnerschap vele voordelen op het gebied van regionale, landelijke en internationale promotie. Verder is het Grenslandmuseum aangesloten bij: het Euregionetwerk Industrieboulevard, de VVV-gemeente Aalten, de Stichting Erfgoed Gelderland, de Monumentenwacht Gelderland en het Museumregister Nederland.

Contacten: Gemeente Aalten, de Stichting Historisch Dinxperlo, Stichting Dinxperwick, Heimat Verein Suderwick, Werkgroep Vrijheidsmaaltijd/ Freiheitsmahlzeit, Stichting Stolpersteine Dinxperlo en het Onderduikmuseum Aalten.

14. Bijzondere activiteiten:

A. Activiteiten in samenwerking met Historisch Dinxperlo en Heimatverein Suderwick

Al geruime tijd hebben de drie organisaties twee projectgroepen gevormd:

De projectgroep *Vrijheidsmaaltijd/Freiheitsmahlzeit* organiseert op het prins Clausplein, samen met de jarige Stichting Grensmarkt Dinxperlo, op Bevrijdingsdag 5 mei een drukbezochte Vrijheidsmaaltijd/Freiheitsmahlzeit.

Burgemeester Stapelkamp van Aalten en Sonja Wiessmeier van Stadt Bocholt eten een broodje mee. Ongeveer 250 mensen

nemen deel aan het evenement. Omroep Gelderland maakt opnamen en ook de Duitse pers is aanwezig. Er zijn plannen om in 2024 weer een Vrijheidsmaaltijd/Freizeitmahlzeit te organiseren.

De projectgroep *60 jaar Hereniging Suderwick* organiseert op 1 augustus een bijzondere activiteit. Op die datum is het 60 jaar geleden dat Suderwick-West, dat in 1949 onder Nederlands bestuur kwam, weer Duits werd. De burgemeesters van Aalten en Stadt Bocholt installeren bij de brug over de Holtwicker Bach de originele houten grenspaal R6.

In de Michaelskirche is de bijzondere fototentoonstelling "Einmal Niederlande und zurück" te bekijken. Vanaf 18.00 uur vindt rond de Michaelskirche een Noaberfest plaats. De Götekapelle en het Dinxpers Smartlappenkoor treden op.

B. Voorkamer krijgt naam: Rijkskamer

Op zaterdag 20 mei zijn leden van de familie Rijks en vrijwilligers naar het museum gekomen om de onthulling van het bord Rijkskamer bij te wonen. In haar welkom motiveert de voorzitter van het museum de keuze voor deze naam: "Theo Rijks heeft veel gedaan om na de Tweede Wereldoorlog de grenzen te slechten tussen de inwoners van Dinxperlo en Suderwick. 'Vergeten doen we niet,

maar vergeven wel'. Dat past bij het Grensland-museum. Wij zijn een museum over de grens en vertellen verhalen over die grens.

Na de onthulling van het bordje "Rijkskamer" door zoon Theo en neef Bertus Rijks brengen de aanwezigen een toast uit op Theo Rijks, een man die veel voor Dinxperlo betekend heeft. Zoon Robert-Jan leest een passend verhaal voor uit de bundel 'Bandietjes'. Daarna haalt zoon Theo enkele herinneringen op aan de tijd, toen hij met het gezin in het pand Markt 3 woonde.

C. Monumentendagen 2023

Op de beide Monumentendagen 9 en 10 september is het museum open van 10.00 tot 17.00 uur. Bezoekers mogen op deze dagen gratis naar binnen. Honderddertien bezoekers worden verwelkomd.

In 2022 benoemde het Euregionetwerk Industriebouwen het Grenslandmuseum tot Ankerpunt van deze grote organisatie. Vanaf 9 september is deze erkenning zichtbaar te zien aan de buitenmuur bij de ingang. Op deze snikhete zaterdagmiddag bevestigen wethouder Erik Groters van de gemeente Aalten en loco-Burgemeesterin Kerstin Erkens van Stadt Bocholt een gevelbord met het opschrift "ANKERPUNT" op de muur. Hierbij is ook aanwezig drs. Hildebrand de Boer, nationaal coördinator van ERIH. (European Route of Industrial Heritage)

Vervolgens overhandigen de voorzitter van Heimatverein Suderwick en de voorzitter van Stichting Historisch Dinxperlo, het bekende blauw-gele bord "Dinxperwick" aan de voorzitter van het Grenslandmuseum. Het fraaie bord wordt onderdeel van de basisexpositie.

D. Krippentour

In december neemt het museum deel aan de 6^e internationale Krippentour Dinxperwick. Achter de ramen van het museum zijn een aantal bijzondere, verlichte kerststallen te bewonderen.

15. Vooruitblik op museumjaar 2024

- Nieuwe expositie in de Rijkskamer. Thema: Internering dwangarbeiders uit Rotterdam en Schiedam tijdens de wintermaanden van 1944-1945.

In november 2024 is het 80 jaar geleden dat 52.000 mannen en jongens middels razzia's werden opgepakt door de bezetter. Enkele honderden kwamen in Suderwick en Rees terecht. Ze moesten verdedigingswerken aanleggen. Vrijwilliger Willem Geven heeft hierover een boeiende presentatie samengesteld.

- Over deze gebeurtenissen gaat dhr. Eus van Hove dieper in tijdens een lezing op zondag 7 april om 14.30 in de Dorpskerk.

- Begin 2024 stelt mevr. Maaïke Kool een rapport op over het Grenslandmuseum. Zij formuleert voorstellen voor: een meer interactieve presentatie, een educatief programma en de archivering van de collectie. De gemeente Aalten betaalt de kosten van het rapport.

- Het museum neemt deel aan de organisatie van de 2^e *Vrijheidsmaaltijd/ Freiheitsmahlzeit*.

- Tweede lezing in het najaar. Inleider: mevr. Marieke Oprel.

Onderwerp: De houding van de Nederlandse regering ten opzichte van Duitse inwoners na WO2. Dit gebeuren wordt samengevat onder het begrip "Black Tulip".

- Opstarten van de werkgroepen: collectiebeheer en educatie.

- Samenstellen van een nieuwe wervingsfolder voor donateurs/ Vrienden van het Museum

- Voor kinderen is een "Speurtocht door het museum" beschikbaar.

16. Functies en nevenfuncties bestuursleden

Marijke Verschoor-Boele: voorzitter Stichting Grenslandmuseum, voorzitter Projectgroep Frieden/Vrijheid, voorzitter Werkgroep Vrijheidsmaaltijd, lid Comité 4/5 Mei Aalten, lid Projectgroep directeuren kleine musea in Gelderland, interim zakelijk leider Nationaal Onderduikmuseum, docent Nederlands voor Anderstaligen (privéonderwijs), correspondent Achterhoek Nieuws.

Theo Diepenbroek: penningmeester Stichting Grenslandmuseum, penningmeester Stichting Historisch Dinxperlo, lid PBO-raad Aladna FM, lid Commissie Cultureel Erfgoed gemeente Aalten.

Berend Enserink: secretaris Stichting Grenslandmuseum.

Jannie Obbink: bestuurslid Stichting Grenslandmuseum.

Sonja Rexwinkel: bestuurslid Stichting Grenslandmuseum en tevens lid van de werkgroep expositie, verhalenvanger en vertaalster bij het museum, bestuurslid Kerkje De Rietstap, bestuurslid Stichting Historisch Dinxperlo.

Eppie Blaauw: bestuurslid Stichting Grenslandmuseum.

Arnold Betting: bestuurslid Stichting Grenslandmuseum, tevens huismeester van het pand.

Erik de Vries: bestuurslid Stichting Grenslandmuseum, directeur DutchRisk bv, voorzitter European Regional Board of Director ASIS International, lid Beroepenveldcommissie Bestuur & Recht LOI/NTI, lid Advisory Board Safe Ukrain 2030.

Dit jaarverslag is opgesteld door de secretaris: Berend Enserink.

Vastgesteld door het bestuur op 1 mei 2024